

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การดำเนินงานในภาคเอกชน องค์กรธุรกิจส่วนใหญ่ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนระบบการปฏิบัติงาน จากเดิมที่ใช้ระบบมือ (manual) มาเป็นระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องแม่นยำและรวดเร็วขึ้น องค์กรใดที่มีการพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ก็จะเป็นข้อได้เปรียบในเชิงธุรกิจ ต่อมาองค์กรบางแห่งได้มีการนำเอาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือช่วยการทำงานทางด้านการบัญชี ในการประมวลผลข้อมูลที่มีจำนวนมากและขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน รวมทั้งการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอข้อมูลแก่ผู้บริหาร และได้มีการพัฒนาเป็นโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งประคิษฐ์ชุดคำสั่งมากมายหลายชนิด สำหรับใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดทำข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารให้มีความคล่องตัวและตัดสินใจได้ถูกต้อง ทันทต่อเหตุการณ์

ในภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน มีความแตกต่างจากภาคเอกชน การพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานเป็นไปค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากมีข้อจำกัดที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบของทางราชการ แต่ในปัจจุบันหน่วยงานราชการบางแห่งได้นำเอาระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการปฏิบัติงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย ในงานด้านทะเบียนราษฎร เพื่อช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูลได้กว้างขวางและง่ายต่อการตรวจสอบ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้บริการด้านวิชาการ รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีขอบข่ายการให้บริการที่กว้างขวางครอบคลุมทั้งงานด้านวิชาการและงานสารสนเทศ ได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการให้บริการ เช่น งานบริการห้องสมุด งานทะเบียนนักศึกษา เป็นต้น ส่วนงานคลังและพัสดุ โดยเฉพาะในด้านการบัญชียังไม่มีมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ แต่ทางคณะมีแนวความคิดที่จะนำเอาโปรแกรมสำเร็จรูปเข้ามาช่วยพัฒนาการทำบัญชีของคณะ เพื่อให้สามารถจัดทำบัญชีได้สำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว มีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และสามารถจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจได้ตลอดเวลา ซึ่งการพัฒนาบบบัญชีนี้ทางคณะได้มีการวางแผน โดยเริ่มพัฒนาระบบบัญชีเงินกองทุน

ในส่วนงานบัญชีเงินกองทุนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประกอบด้วยกองทุนย่อยหลายกองทุน กองทุนเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้รับการบริจาคจากองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้จัดตั้งกองทุน แล้วย่นำเงินผลประโยชน์(ดอกผล)ที่ได้รับจากกองทุนไปใช้จ่าย และเป็นทุนการศึกษาให้แก่

นักศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก หรือบางกองทุนได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้มหาวิทยาลัย จัดสรรเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยและการพัฒนาบุคลากร เนื่องจากกองทุนเหล่านี้บางส่วนมีวงเงินค่อนข้างสูง อีกทั้งมีการจัดสรรแบ่งเป็นบัญชีย่อยหลายรายการ ซึ่งรายการต่าง ๆ ในแต่ละกองทุนมีแนวทางการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ปัญหาในการบันทึกรายการบัญชีตามปกติมีความล่าช้ามาก เพราะคณะจัดทำบัญชีด้วยระบบมือทางฝ่ายงานคลังและพัสดุของคณะจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาโปรแกรมที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับบันทึกรายการบัญชีเงินกองทุน

โปรแกรมสำเร็จรูป QuickBooks เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านบัญชี ซึ่งสามารถทำงานบนโปรแกรมวินโดวส์ เป็นการรวบรวมการทำงานที่เกี่ยวข้องมาไว้ด้วยกัน โดยการใช้รูปภาพแสดงให้เห็นเป็นขั้นตอนที่สามารถเข้าใจได้ง่าย มีการบันทึกรายละเอียดเพื่อช่วยในการจัดทำบัญชีด้วยการบันทึกบัญชีอัตโนมัติ อันเป็นข้อดีอย่างหนึ่ง ทั้งยังช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น โดยไม่ต้องมีการพิมพ์ซ้ำหลาย ๆ ครั้ง เมื่อต้องการใช้งาน นอกจากนั้นยังมีการสร้างบัญชีย่อยของบัญชีหลัก เพื่อช่วยในการแจกแจงที่มาของจำนวนเงิน หรือเพื่อรวบรวมรายการจากหลาย ๆ บัญชีที่มีความสัมพันธ์กัน

จากความสามารถของโปรแกรม QuickBooks จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะนำเอาโปรแกรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบันทึกรายการบัญชีของเงินกองทุน ภายในคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านกรบันทึกรายการบัญชี สามารถจัดทำรายงานได้ถูกต้องและรวดเร็วทันเวลา นำเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารสำหรับใช้ในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วรัดกุมยิ่งขึ้น และจะเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในส่วนงานบัญชีอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการนำโปรแกรมสำเร็จรูป QuickBooks มาประยุกต์ใช้กับงานบัญชีเงินกองทุนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา เพื่อศึกษาในสาระสำคัญ ดังนี้

การประยุกต์ใช้โปรแกรม QuickBooks กับงานบัญชีเงินกองทุน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยศึกษาเฉพาะกองทุนซาวาชาคา

2. วิธีการศึกษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาลักษณะงานบัญชีเงินกองทุนของคณะสังคมศาสตร์

2.2 ศึกษาลักษณะการใช้งานของโปรแกรมสำเร็จรูป QuickBooks

2.3 การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป QuickBooks ในงานบัญชีเงินกองทุนของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการนำข้อมูลรายการบัญชีเงินกองทุนฯ ไปบันทึกโดยใช้โปรแกรม QuickBooks และประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์

2.4 สรุปผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2.5 วิธีการเก็บข้อมูล

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Deep Interview) บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบันทึกรายการบัญชี จำนวน 2 คน และทำการบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรม QuickBooks แล้ววิเคราะห์ผลลัพธ์

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ คือ เอกสารเกี่ยวกับระเบียบ หรือประกาศเงินกองทุนภายใน คณะศึกษาศาสตร์ วัตถุประสงค์ แหล่งที่มาและการใช้จ่ายของเงินกองทุน เอกสารคู่มือโปรแกรมสำเร็จรูป QuickBooks และข้อมูลรายการบัญชีของคณะศึกษาศาสตร์

นิยามศัพท์

การประยุกต์ใช้ (application) หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์ใช้กับงานต่าง ๆ หรืออีกความหมายหนึ่ง หมายถึง การใช้โปรแกรมสำเร็จ ซึ่งมีโปรแกรมประเภทต่าง ๆ เช่น ด้านการประมวลผลคำ (wordprocessing) ได้แก่ Word โปรแกรมด้านการทำตารางจัดการ (spread sheet) ได้แก่ Lotus และ Excel โปรแกรมด้านการสร้างคลังข้อมูล (database) ได้แก่ Fox Pro

โปรแกรม QuickBooks เป็นโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปจากประเทศสหรัฐอเมริกา ทำงานภายใต้โปรแกรม Windows สามารถใช้ได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กองทุน หมายถึง เงินกองทุนภายในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นักศึกษาและพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วยกองทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนฯลฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความเหมาะสมของโปรแกรม Quickbooks กับงานบัญชีเงินกองทุน
2. ทำให้ทราบปัญหาการประยุกต์ใช้โปรแกรม Quickbooks กับงานบัญชีเงินกองทุน